

Koskikalastusperinteen haku UNESCO n aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon

KH 20.03.2023 § 76
3191/11.05.02/2023

Valmistelija

Rajayhteistyön kehittäjä Hanna-Leena Ainonen, 040 502 11 03

Unescon yleissopimus aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta hyväksyttiin vuonna 2003 ja siinä on mukana jo 178 valtiota. Kansainvälinen sopimus ohjaa elävän kulttuuriperinteen suojelua. Yleissopimuksen tavoitteena on edistää aineettoman kulttuuriperinnön suojelua, taata eri yhteisöjen, ryhmien ja yksilöiden aineettoman kulttuuriperinnön kunnioittaminen sekä lisätä tietoisuutta aineettoman kulttuuriperinnön merkityksestä. Sopimus painottaa perinteen välittämistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä ihmisten osallisuutta kulttuuriperintöön. Unescon listaus toisi lippouskulttuurille, Tornionlaaksolle ja sen toimijoille merkittävästi lisää kansainvälistä näkyvyyttä, matkailutuloja ja yhteistyömahdollisuuksia. Unescon status edellyttää alueella olevaa henkilöresurssia kulttuuriperinnön hoitamiseen, markkinointiin ja verkostoitumiseen. Tornionlaakson museo on asemansa puolesta sopiva kotipaikka Unescon toiminnalle Torniossa ja Haaparannalla.

Lippous on ollut jo pitkään aineettoman kulttuuriperinnön kansallisissa luetteloissa Suomessa ja Ruotsissa. Seuraava askel on hakeutua kansainväliseen aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon.

Ruotsin ja Suomen yhteinen hakemus tehdään Ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon (The Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity) Ruotsi päähakijana ja Suomi partnerina. Hakemus toimitetaan Suomessa ensin Museovirastoon ja Ruotsissa ISO-Fiin (Institutet för språk och Folkminnen).

Hakumenettely:

- vaihe 1 aiehaku jolloin Ruotsin kulttuuriministeriö ISOFin ehdotuksesta valitsee edustajan kansainväliseen luetteloon
- vaihe 2 myönteisen päätöksen jälkeen varsinainen haku

Hakuprosessin aikataulu:

Aiehaku	31.3.2023 mennessä
Päätös	kesäkuu 2023
Varsinainen haku	31.3.2024 mennessä
Päätös	viimeistään alkuvuosi 2025

Kaupunginhallitus on jo aiemmin päättänyt tuen osoituksesta koskien Tornionjoen lippousperinteen hakua Suomen ja Ruotsin yhteiseksi ehdokkaaksi Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon (KH 21.02.2022 § 81 1684/11.05.02/2022)

Esitetään Tornion kaupunginhallitukselle, että kansainvälinen aiehakemus ehdokkaaksi Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon tehdään Ruotsin ollessa päähakijana ja Suomi partnerina. Hakemuksen lähettää Tornionlaakson museo.

Edellytetään että Haaparannan kunta tekee vastaavan päätöksen.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kujala Jukka

Päätösehdotus Päätetään:

1) esittää koskikalastus nimettäväksi aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon ja toimitettavaksi ISOFilelle Ruotsin ollessa päähakija ja Suomi kumppanihakija

2) toimittaa hakemus Tornionlaakson museon nimissä.

Päätös Hyväksyttiin kohdat 1 ja 2.
